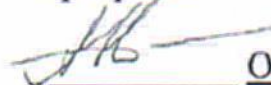

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій (№ 302)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної
програми

(підпис)

Олександр ПРОХОРОВ

(ініціали та прізвище)

« 29 » 08 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Інформаційні технології корпоративного управління та стратегічного
менеджменту»**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»

(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація: Комп'ютеризація обробки інформації та управління

(найменування спеціалізації)

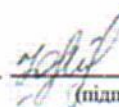
Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2023 рік

Розробник: Юлія МАЛЄЄВА, доцент, к.т.н., доцент

(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

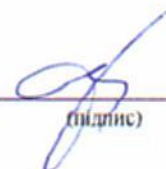
(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Протокол № 659/09 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор

(наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Олег ФЕДОРОВИЧ

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 6,5	<p style="text-align: center;">Галузь знань <u>12 «Інформаційні технології»</u> (шифр та найменування)</p> <p style="text-align: center;">Спеціальність <u>122 «Комп'ютерні науки»</u> (код та найменування)</p> <p style="text-align: center;">Освітня програма <u>122 Комп'ютеризація обробки інформації та управління</u> (найменування)</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</p>	обов'язкова
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2023/ 2024
Індивідуальне завдання <u>Розробка бізнес-плану проекту</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин –195 денна – 80/195		1-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,7 самостійної роботи студента – 6,8		Лекції *
		48 годин
		Практичні, семінарські*
		0 годин
		Лабораторні*
	32 години	
	Самостійна робота	
	115 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 80/115;

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: надання студентам знань, уміння, навичок, методичних прийомів та засобів, що необхідні для розробки та створення ефективних інформаційних систем корпоративного управління та стратегічного менеджменту в рамках бізнес-структур різного рівня зі застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Завдання: вивчити і навчитися використовувати теоретичний базис та практичні рекомендації в області інформаційної підтримки корпоративного управління і стратегічного менеджменту.

Компетентності, які набуваються:

Загальні

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні

- СК1. Розуміння теоретичних засад комп'ютерних наук для об'єктивного оцінювання можливостей використання обчислювальної техніки в певних процесах людської діяльності і визначення перспективних інформаційних технологій.
- СК2. Здатність комунікувати з представниками різних галузей знань та сфер діяльності з метою з'ясування їх потреб в автоматизації обробки інформації.
- СК4. Здатність формалізувати предметну область певного проекту як складну систему з визначенням ключових елементів та зв'язків між ними, мети та критеріїв оцінки її функціонування у вигляді відповідної інформаційної моделі.
- СК5. Здатність використовувати математичні методи для аналізу формалізованих моделей предметної області певного проекту в процесі його реалізації і супроводження.
- СК7. Здатність розробляти, описувати, аналізувати та оптимізувати архітектурні рішення комп'ютерних систем різного призначення.
- СК8. Здатність застосовувати існуючі і розробляти нові алгоритми розв'язування задач у галузі комп'ютерних наук: алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, алгоритми паралельних та розподілених обчислень, алгоритми

аналітичної обробки й інтелектуального аналізу великих даних з оцінкою їх ефективності та складності.

СК9. Здатність розробляти програмне забезпечення: розуміти та застосовувати основи логіки для вирішення проблем; вміти конструювати, виконувати та налагоджувати програми за допомогою сучасних інтегрованих програмних (візуальних) середовищ розробки; розуміти методології програмування, включаючи об'єктно-орієнтоване, структуроване, процедурне та функціональне програмування; порівнювати наявні в даний час мови програмування, методології розробки програмного забезпечення та середовища розробки, а також обирати та використовувати ті, що відповідають певному проекту; вміти оцінювати код для повторного використання або включення до існуючої бібліотеки; вміти оцінювати конфігурацію та вплив на налаштування в умовах роботи з сторонніми програмними пакетами.

СК10. Здатність розробляти і реалізовувати проекти зі створення програмного забезпечення, у тому числі в непередбачуваних умовах, за нечітких вимог та необхідності застосовувати нові стратегічні підходи, використовувати програмні інструменти для організації командної роботи над проектом.

СК13. Здатність ініціювати та планувати процеси розробки комп'ютерних систем та програмного забезпечення, включно з його розробкою, аналізом, тестуванням, системною інтеграцією, впровадженням і супроводом.

СК15. Здатність документувати хід та результати проектної роботи, володіти основними методологіями, стандартами та архітектурними фреймворками, що визначають сукупність, структуру та зміст проектної та робочої документації комп'ютерних та програмних систем різного призначення.

СК16. Здатність самостійно виконувати проекти з розвитку комп'ютерних систем, які використовуються у аерокосмічній галузі та інших галузях з критичними технологіями.

СК17. Здатність виконувати науково-дослідні та проектні роботи з використанням хмарних технологій, інтелектуальних систем, баз даних та знань, систем машинного навчання, інтелектуального аналізу даних, використання технологій IoT речей.

Очікувані результати навчання:

РН1. Розробляти математичні моделі та методи аналізу даних (включно з великими). Розробляти алгоритмічне та програмне забезпечення для аналізу даних (включно з великими).

РН2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем комп'ютерних наук, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

РН4. Розробляти концептуальну модель інформаційної або комп'ютерної системи. Розробляти та застосовувати математичні методи для аналізу інформаційних моделей.

РН6. Створювати нові алгоритми розв'язування задач у сфері комп'ютерних наук, оцінювати їх ефективність та обмеження на їх застосування. Проектувати та супроводжувати бази даних та знань.

РН7. Тестувати програмне забезпечення

РН10. Виявляти потреби потенційних замовників щодо автоматизації обробки інформації.

РН11. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері комп'ютерних наук і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері комп'ютерних наук та на межі галузей знань.

РН13. Управляти робочими процесами у сфері інформаційних технологій, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

РН14. Аналізувати сучасний стан і світові тенденції розвитку комп'ютерних наук та інформаційних технологій. Виконувати розробку інформаційних технологій та програмного забезпечення для управління складними системами та процесами у аерокосмічній галузі.

РН15. Виконувати дослідження у сфері комп'ютерних наук. Виконувати виконання проектних робіт зі створенням комп'ютерних систем для інтелектуального управління складними об'єктами у реальному часі (аерокосмічна галузь, галузі, які пов'язані з критичними технологіями).

Пререквізити: дисципліна «Інформаційні технології корпоративного управління і стратегічного менеджменту» базується на знаннях з програмування, управління проектами, економіки та бізнесу.

Кореквізити: дисципліна «Інформаційні технології корпоративного управління і стратегічного менеджменту» пов'язана з освітніми компонентами:

- ОК4 «Багатовимірні бази даних та сховища інформації»;
- ОК6 «Інформаційні технології підтримки бізнес-процесів»;
- ОК7 «Інтегровані АСУ (КР)»;
- ОК8 «Переддипломна практика»;
- ОК9 «Кваліфікаційна робота»;
- ВК1 «Технічна іноземна мова».

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Сучасний стан корпоративного управління та стратегічного менеджменту

ТЕМА 1. Вступна лекція. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами спеціальності.

Надається характеристика тенденцій розвитку корпоративного управління та стратегічного менеджменту, основні поняття та визначення, термінологія. Схема зв'язку курсу з іншими дисциплінами спеціальності "Комп'ютерні науки". Список рекомендованої літератури.

ТЕМА 2. Корпоративне управління. Основні положення та визначення.

Історичний фундамент корпоративного управління. Проблема агентських відносин. Основні поняття корпоративного управління. Учасники корпоративних відносин. Баланс інтересів.

Принципи корпоративного управління. Кодекси корпоративного управління. Види корпорацій, їх класифікація. Класичні моделі корпоративного управління. Українська модель корпоративного управління. Типи корпоративних об'єднань. Основні показники визначення ефективності функціонування корпоративної структури.

ТЕМА 3. Сутність та взаємозв'язок корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

Основні задачі корпоративного управління з урахуванням розвитку інформаційних систем для встановлення взаємозв'язку корпоративного управління та стратегічного менеджменту. Стратегія, стратегічний менеджмент – визначення, структура. Основні визначення стратегічного менеджменту. Три рівні стратегії. Досвід розробки стратегій українських підприємств.

ТЕМА 4. Корпоративна звітність.

Необхідність корпоративної звітності на підприємстві. Склад та правила формування фінансового та управлінського обліку. Консолідований фінансовий облік в корпоративному управлінні, основна ідея консолідованого обліку. Фінансовий та управлінський облік. Консолідований фінансовий облік. Методи консолідації. Звітність в області сталого розвитку.

ТЕМА 5. Раціональна модель стратегічного менеджменту.

Основні етапи стратегічного менеджменту: стратегічний аналіз, стратегічний вибір, реалізація стратегії. Основні функції, моделі та методи етапів стратегічного менеджменту. Раціональна модель стратегічного менеджменту, її особливості, переваги та недоліки. Моделі стратегічного менеджменту. Інкрементальна модель стратегічного менеджменту.

ТЕМА 6. Проблеми інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

Основні проблеми інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту. Організаційні рішення в цій області.

Модульний контроль.

Змістовий модуль 2. Інформаційні технології корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

ТЕМА 7. Система інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

Особливості використання інформаційних систем в корпоративних об'єднаннях. Сутність системи інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту. Апаратно-програмні платформи корпоративних управляючих систем.

ТЕМА 8. Основні підсистеми та інформаційні потоки в системах корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

Інформаційно-логічна модель системи інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту. Зовнішні інформаційні потоки системи корпоративного управління та корпоративного менеджменту. Функціональні блоки (підсистеми) системи корпоративного управління та корпоративного менеджменту. Модульне подання підсистем системи інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

ТЕМА 9. Інформаційна інфраструктура підприємства. Аналітична піраміда.

Інформаційні рівні інформаційної інфраструктури корпорації. Рівень транзакційних систем. Системи бізнес-інтелекту. Аналітичні системи. Взаємодія аналітичних систем з системами бізнес-інтелекту.

Детальний опис модулів системи управління ресурсами підприємства. Обмеженість ERP-систем.

ТЕМА 10. Інформаційні системи корпоративного управління.

Системи управління ресурсами підприємства. ERP-системи. Інформаційні системи бізнес-інтелекту. BSC-системи. Інформаційні системи корпоративного планування та бюджетування. Інформаційні системи формування та аналізу консолідованої звітності. Системи статистичного аналізу даних. Експертні системи підтримки прийняття рішень. Системи бізнес-моделювання. Спеціалізовані аналітичні системи для конкретних предметних областей.

Етапи проектування BSC-систем.

ТЕМА 11. Управління ефективністю бізнесу. BPM- системи.

Основні положення підходу управління ефективністю бізнесу. Концепція BPM, функціональність BPM, архітектура BPM. Використання BPM-систем у некомерційних організаціях.

Тенденції та перспективи розвитку корпоративного управління та стратегічного менеджменту та заключні положення.

Модульний контроль.

Модуль 2. Індивідуальне завдання «Розробка бізнес-плану проекту»

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Основи корпоративного управління та стратегічного менеджменту					
Тема 1. Вступна лекція. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами спеціальності.	2	2	-	-	-
Тема 2. Корпоративне управління. Основні положення та визначення.	18	4	-	4	10
Тема 3. Сутність та взаємозв'язок корпоративного управління та стратегічного менеджменту.	16	2	-	4	10
Тема 4. Корпоративна звітність.	18	4	-	4	10
Тема 5. Раціональна модель стратегічного менеджменту.	16	2	-	4	10
Тема 6. Проблеми інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.	2	2	-	-	-
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	74	18	-	16	40
Змістовий модуль 2. Інформаційні технології корпоративного управління та стратегічного менеджменту					
Тема 7. Система інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.	18	4	-	4	10
Тема 8. Основні підсистеми та інформаційні потоки в системах корпоративного управління та стратегічного менеджменту.	20	6	-	4	10
Тема 9. Інформаційна інфраструктура підприємства. Аналітична піраміда.	20	6	-	4	10
Тема 10. Інформаційні системи корпоративного управління.	20	6	-	4	10
Тема 11. Управління ефективністю бізнесу. Сутність, функціональність, архітектура BPM-систем.	16	6	-	-	10
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	96	30	-	16	50
Усього годин	170	48	-	32	90
Модуль 2					
Індивідуальне завдання «Розробка бізнес-плану проекту»	25	-	-	-	25
Усього годин	195	48	-	32	115

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка концепції проекту	4
2	Розробка плану проекту. Стартовий баланс проекту.	4
3	Розробка календарного плану основної діяльності промислового підприємства. Методи розрахунку термінів виконання проекту. Заповнення первинної документації та стартового балансу підприємства.	4
4	Розробка операційних планів реалізації проекту розробки технічної системи: планів збуту, постачання, управління персоналом та інших.	4
5	Оцінка та аналіз ефективності діяльності підприємства. Побудова графів та діаграм оцінки діяльності підприємства.	4
6	Аналіз показників діяльності підприємства. Розробка планів фінансування підприємства під час проектування складної технічної системи.	4
7	Оцінка та аналіз вірогідних ризиків при розробці проекту. Визначення чутливості проекту, приклади графіків аналізу чутливості.	4
8	Формування звітності та проектної документації.	4
	Разом	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Основні показники визначення ефективності функціонування корпоративної структури.	10
2	Тема 3. Стратегія, стратегічний менеджмент – визначення, структура. Досвід розробки стратегій українських підприємств.	10
3	Тема 4. Звітність в області сталого розвитку.	10
4	Тема 5. Моделі стратегічного менеджменту. Інкрементальна модель стратегічного менеджменту.	10

5	Тема 7. Апаратно-програмні платформи корпоративних управляючих систем.	10
6	Тема 8. Модульне уявлення підсистем системи інформаційної підтримки корпоративного управління та стратегічного менеджменту.	10
7	Тема 9. Детальний опис модулів системи управління ресурсами підприємства. Обмеженість ERP-систем.	10
8	Тема 10. Етапи проектування BSC-систем.	10
9	Тема 11. Використання BPM-систем у некомерційних організаціях.	10
	Разом	90

9. Індивідуальні завдання

Зміст: Розробка бізнес-плану проекту.

План графік виконання індивідуального завдання:

№	Найменування розділу	Обсяг, %	Тиждень задачі	Кількість сторінок пояснювальної записки	Трудомісткість	
					аудиторн.	самостійн.
1	Формування концепції проекту	13	6	2	-	4
2	Внесення вихідних даних за проектом	40	10	10-12	-	9
3	Формування фінансової звітності	40	12	12-14	-	9
4	Оформлення ПЗ	7	13-14	2	-	3
Разом		100		24-30	-	25

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, лабораторних занять, індивідуальні консультації (за необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

11. Методи контролю

Контроль здійснюється згідно з «Положенням про модульно-рейтингову систему оцінювання знань студентів».

Передбачено проведення поточного контролю відповідно до повноти, якості та своєчасності виконання лабораторних робіт; письмового модульного контролю; підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист лабораторних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Модуль 2			
Індивідуальне завдання	-	-	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з 3 теоретичних запитань. За повну правильну відповідь на два перших запитання студент отримує по 30 балів. За повну правильну відповідь на останнє запитання – 40 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для отримання позитивної оцінки:

- основи корпоративного управління і стратегічного менеджменту;
- основні аспекти системи інформаційної підтримки корпоративного управління і стратегічного менеджменту;
- принципи побудови та функціонування сучасного інформаційного забезпечення систем корпоративного управління.

Необхідний обсяг вмінь для отримання позитивної оцінки:

- вміти використовувати принципи корпоративного управління і стратегічного менеджменту для побудови інформаційних систем корпоративного управління.

- розробляти алгоритми і програмне забезпечення для вирішення задач корпоративного управління із застосуванням комп'ютерних засобів;
- використовувати спеціалізовані пакети, що розроблені для вирішення задач корпоративного управління підприємством.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі лабораторні роботи. Вміти самостійно виконувати бізнес-планування. Знати принципи та моделі корпоративного управління. Знати та розрізняти види корпоративної звітності.

Добре (75-89). Мати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти самостійно виконувати бізнес-планування та аналізувати отримані результати. Знати принципи та моделі корпоративного управління. Знати та розрізняти види корпоративної звітності. Знати основні підсистеми та інформаційні потоки в системах корпоративного управління та стратегічного менеджменту.

Відмінно (90-100). Знати основний та додатковий матеріал в повному обсязі. Безпомилково виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з докладним обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Додатково до критеріїв, зазначених у попередніх пунктах, досконально знати особливості використання різновидів інформаційних систем корпоративного управління.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Федорович О.Є. Інформаційні системи корпоративного управління та стратегічного менеджменту: навч. посіб. / О.Є. Федорович, Ю.І. Сергєєва. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 69 с.

2. Малєєва Ю. А. Інформаційні технології корпоративного управління і стратегічного менеджменту: навч. посіб. до лаб. практикуму / Ю.А. Малєєва,

О. В. Малєєва. Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2020. – 40 с.

3. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Інформаційні технології корпоративного управління та стратегічного менеджменту" для магістрів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" Ю. А. Малєєва. – Харків, 2019. – 117 с. – http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_003__Informacijni_Tehnologiyi.pdf

14. Рекомендована література

Базова

1. Балабаниць А.В., Горбашевська М.О., Кислова Л.А., Мацука В.М. Корпоративне управління: навчальний посібник (для студентів спеціальностей 073 «Менеджмент», 242 «Туризм» (усіх форм навчання)). Маріуполь : МДУ, 2019. – 234 с.

2. Ігнат'єва І.А., Гарафонова О.І. Корпоративне управління: підручник. – Київ: Центр учбової літератури. – 2013. – 600 с.

3. Задихайло, Д. В. Корпоративне управління [Текст]: навч. посіб. / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назарова. – Х. : Еспада, 2003. – 688 с.

4. Востряков О.В., Гребешкова О.М. Стратегічне управління підприємством. Бізнес-курс: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2014. – 211 с.

5. Мінцберг, Г. Зліт і падіння стратегічного планування пер. з англ. / Г. Мінцберг. – К. : Вид-во Олексія Капусти, 2008. – 412 с.

Допоміжна

1. Про акціонерні товариства. Верховна Рада України; Закон 2465-ІХ від 01.01.2023. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.

2. Довгань Л., Каракай Ю., Артеменко Л. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: Центр навч. літератури, 2019. – 440 с.

3. Буднік М., Курилова Н., Невертій Г. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: Кондор, 2019. – 292 с.

4. Костюк, А.Н. Корпоративне управління в банку: моногр. / А.Н.Костюк. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 332 с.

5. Сергійчук С. І. Корпоративне управління: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2016. – 228 с.

6. Скібицька Л.І., Матвєєв В.В., Щелкунов В.І., Подреза С.М. Стратегічне управління корпораціями: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 480 с.

7. Robert S. Kaplan, David P. Norton The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action Harvard Business Review Press, 1996. – 336 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Enloop. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://enloop.com/>.